

LAIN JA EVANKELIUMIN SEKOITTAMINEN

Väinö Hotti

”Kirkossa on erikoisen ihanana valona mitä huolellisimmin pidettävä voimassa lain ja evankeliumin erotus, sillä sen avulla – Pyhän Paavalin neuvon mukaan – Jumalan sanaa oikein jaetaan” (Tunnustuskirjat, s.428).

”Pyri osoittautumaan Jumalalle semmoiseksi, joka koetukset kestää, työntekijäksi, joka ei työtään häpeä, joka oikein jakelee totuuden sanaa” (2. Tim.2:15).

Vaikea asia

Tämän kysymyksen kohdalla ovat kirkot paljon kompuroineet. Tämä on ollut vaikea asia sekä Roomalle että luterilaiselle kirkolle. Lain ja evankeliumin sekoitus on ollut molemmissa kirkoissa enemmän sääntö kuin poikkeus.

LAKI JA EVANKELIUMI

”Jumalan sana on lakia ja evankeliumia. Laki ilmaisee meille Jumalan pyhän tahdon ja kurittaa meitä Kristuksen luo. Evankeliumi on iloinen sanoma Jumalan armosta, joka tarjotaan meille Kristuksessa” (KO 55;1948).

Molemmat on Jumalan sanaa

Tässä mielessä ne ovat samanarvoisia. Kumpaakaan ei saa halveksia!

”Koska Kristus opetti parannusta ja syntien anteeksiantamusta, on seurakunnanpaimenien samoin opetettava näitä seurakunnilleen. Nykyään on yleistä puhua paljon uskosta, mutta ilman parannuksen saarnaa ei voida ymmärtää, mitä usko on” (Tunnustuskirjat, s.53).

”Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija” (Hebr.4:12).

”Ja kun hän tulee, niin hän näyttää maailmalle todeksi synnin ja vanhurskauden ja tuomion” (Joh.16:8).

Voimalliset elementit

Koska nämä molemmat ovat Jumalan ilmoitusta ja Jumalan sanaa, niissä on voimakas voimalataus. Mutta näiden väärinkäyttö on vienyt molemmat kansankirkot harhaan. Näin nämä kirkot ovat muotoutuneet alkuseurakunnan irvikuviksi. Kirkon jumalalliset piirustukset on hylätty; laki ja evankeliumi on sekoitettu:

”Ja tehköt he minulle pyhäkön asuakseni heidän keskellään. Tehkää asumus ja kaikki sen kalusto tarkoin sen kaavan mukaan, jonka minä sinulle näytän” (2. Moos.25:8,9).

Pelastuksen tie – lain ja evankeliumin tie

Kun pelastuksesta puhutaan, molemmista on puhuttava! Pelastuksen tie on näiden molempien summa.

"Ja sinun korvasi kuulevat takaasi tämän sanan, milloin poikkeatte oikealle tai vasemmalle: "Tässä on tie, sitä käykää" (Jes.30:21).

Kuuluvat yhteen – niitä ei saa sekoittaa

Tämä on perussääntö. Nämä kuuluvat yhteen yhtä tiiviisti kuin "siamilaiset kaksoiset", mutta niiden sekoittaminen on ankarasti kielletty! Sekoittaminen merkitsee koko pelastuksen asian turmelemista.

Suloinen laki

Jumalan sanana laki on "suloinen". Pelastustien osana se on ilon asia.

"Minä iloitsen sinun käskyistäsi enkä sinun sanaasi unhota" (Ps.119:16).

"Minä juoksen sinun käskyjesi tietä, sillä sinä avarrat minun sydämeni" (Ps.119:32).

"Elei sinun lakisi olisi ollut minun iloni, olisin menehtynyt kurjuuteeni" (Ps.119:92).

" Sentähden minä rakastan sinun käskyjäsi enemmän kuin kultaa, enemmän kuin puhtainta kultaa" (Ps.119:127).

Laki turmiovaltana

Kun lakia käytetään väärin ja kun lakia ja evankeliumi sekoitetaan, silloin laki muuttuu turmiovallaksi. Oikein käytettynä laki on pelastusväline, väärässä käytössä se taas vie helvettiin!

Rooman kirkon virhe

Rooma on syyllistynyt kohtalokkaaseen lain ja evankeliumin sekoitukseen.

Mikä on Rooman kirkon agenda? **Rooma kastaa lapsia ja sitten alkaa opettaa näille kastetuille kristillistä etiikkaa.** Tämä ei toimi, tämä on kirouksen tie! Tämä perustuu valheeseen, että kaste uudestisyntyyttää ja vanhurskauttaa ihmisen. Tämän jälkeen rautaisella kirkkokurilla paadutetaan ja näännytetään kastettu ihminen. Kirkko menee kurissaan aivan äärimmäisyyteen asti: marttyyreita on vuosisatojen aikana tullut ehkä 50 miljoonaa.

Kirkko on ollut jumalisuuden harjoituksessaan sokea; pitäisihän jokaisen nähdä, että takana on SIELUJEN MURHAAJA. Kirkkoa ei ole ohjannut rakkaus ihmisieluihin, vaan silmitön "vallanhimo":

"Varas ei tule muuta kuin varastamaan ja tappamaan ja tuhoamaan. Minä olen tullut, että heillä olisi elämä ja olisi yltäkyläisyys" (Joh.10:10).

Väärä kasteteologia

Tänään pitäisi kasteesta opettaa paljon enemmän. Raamattu antaa siihen runsaasti materiaalia. Samalla tulisi voimaperäisesti kumota väärät kastenäkemykset. Tässä nimenomaan tulisi huomioida kasteuudestisyntyminen, jonka varassa mm. katolinen kirkko ja Suomen luterilainen kirkko seisovat.

"Mutta perkeleelle ja hänen palvelijoilleen, eksytysten ja lahkojen alkuunpanijoille meidän pitää apostolin esimerkin mukaisesti olla kärsimättömiä, kopeita, karskeja ja leppymättömiä sekä

säälimättä paljastaa pilkattavaksi, kirotta ja tuomita heidän kavaluutensa” (Luther, Gal.kirj.sel. ss.63,64).

Sama tauti

Suomalaisessa kansankirkossa on katolisen kirkon tauti perintönä. Lapsikasteessa tapahtuu uudestisyntyminen. Tämän jälkeen alkaa OPETUS. Kristillisellä etiikalla täydennetään kasteuudestisyntymistä. Kaiken perustana on valheellinen kasteuudestisyntyminen. Kun perusta on väärä, kaikki on väärää. Kansankirkon koko teologia lepää hiekkaperustalla. Tässäkään eivät laki ja evankeliumi kohtaa toisiaan.

Kastetut pyritään aktivoimaan hengellisiin harrastuksiin. Tähän liittyy myös voimakas siunaamimentaliteetti. Nämä ihmiset eivät ole koskaan lain kautta tulleet synnintuntoon. Heidät pyritään saattamaan taivaskelpoisiksi KRISTILLISELLÄ ETIIKALLA! Hengelliset kokoontumiset ovat enemmän tai vähemmän ”viihdelaisuuksia”.

Galatalaisten harha

Galatalaiset olivat perkeleen lumouksen uhreja:

”Oi te älyttömät galatalaiset! Kuka on lumonnut teidät, joiden silmäin eteen Jeesus Kristus oli kuvattu ristiinnaulittuna?” (Gal.3:1).

Hän, joka tekojen tiellä etsii autuutta, on ”lumottu”. Myös hänen ymmärryksensäkin on pimentynyt:

*Niin, me olimme silloin vajonneina niin kauhistavaan pimeään, ettemme kyenneet mitään asiaa oikein arvostelemaan. **Mutta nyt, kun evankeliumin valo välkehtii, alistamme kaikki elämäntutsumukset maailmassa varman ja erehtymättömän arvostelumme alaisiksi” (Luther, Gal.kirj.sel. s.259; teh.VH).***

He **käsittivät lain tehtävän väärin**. Galatalaiset pyrkivät vanhurskautumaan lain kautta. Mutta lakia ei ole siksi annettu. Sen tehtävä on synnintunnon aikaansaaminen. Tänäkin harhautunut lakikäsitys **synnyttää touhua ja vipinää**. Lain raskaan taakan alla ihmiset pyrkivät ansioitumaan Jumalan edessä. Mutta se tie ei johda taivaaseen!

”Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi sylliseksi Jumalan edessä; sentähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä **lain kautta tulee synnin tunto” (Room.3:19,20).**

”Sillä kaikki, jotka perustautuvat lain tekoihin, ovat kirouksen alaisia; sillä kirjoitettu on: **”Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee”. Ja selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska **”vanhurskas on elävä uskosta” (Room.3:10,11).****

”sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä lasken Siioniin peruskiven, koetellun kiven, kalliin kulmakiven, lujasti perustetun; joka uskoo, se **ei pakene” (Jes.28:16; Saarisalo: ”ei hoppuile, hätäile”).**

"Suuren puhdin kristillisyyks ei ole milloinkaan ollut riittävästi kiinnostunut luvatusa Pyhän Hengen lahjasta" (Niilo Tuomenoksa).

Lain täyttämys

Uskova on "lain alla", mutta **Kristuksen lain alla**. Uskova on osallinen Kristuksen rakkaudesta, joka on vuodatettu hänen sydämeensä:

"mutta toivo ei saata häpeään; sillä Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu" (Room.5:1).

Rakastaessaan uskova samalla "kylkiäisinä" täyttää lain:

"Sillä kaikki laki on täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: "Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi" (Gal.5:14).

Lampaat susiksi

Lain ja evankeliumin sekoittaminen muuttaa paimenet Herran kansan vihamiehiksi. Kun näiden pitäisi paimentaa Herran kansaa, nämä käyvät raatelemaan sitä. Samanaikaisesti paimenet osoittavat suosiota kääntymättömille ihmisille.

"Minä tiedän, että minun lähtöni jälkeen teidän keskuuteenne tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä, ja teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka väärää puhetta puhuvat, vetääkseen opetuslapset mukaansa" (Apt.20:29,30).

Lain kolme käyttöä

*"Laki on annettu ihmisille kolmesta syystä. **Ensiksi** sen tähden, että sen avulla säilyisi ulkonainen säädyllisyys epävakaiden ja tottelemattomien kohdalla. **Toiseksi**, että ihmiset sen avulla saatettaisiin heidän syntiensä tuntemukseen. **Kolmanneksi**, että heillä, sitten kun ovat uudestisyntyneet, ja kun liha vielä on heihin piintyneenä, juuri tämän tähden olisi luotettava ohje, jonka mukaan heidän on suunnattava ja ohjattava elämänsä"* (Tunnustuskirjat, s.430).

Ensimmäinen kohta

***Ensiksi** sen tähden, että sen avulla säilyisi ulkonainen säädyllisyys epävakaiden ja tottelemattomien kohdalla.*

Tätä käskyä ei löydy lainkaan Raamatusta! Lähetyskäskyä ei ole lupa tulkita näin "pakanallisesti". Kirkon tehtävä ei ole varsinaisesti "kansan opettaminen ja sivistäminen", vaan evankeliumin julistaminen. Vuosisatojen saatossa kirkko on "omin luvun" ottanut tämän (opetustehtävän) itselleen. Rooman kirkko moralisoi kansaa ja harjoitti ankaraa kirkkokuria. Kansankirkko on vuosisatoja toiminut "kansan opettajana"; se on jäänyt sen "selkäyttimeen". Nytkin se vielä näkee unta kansan valistamisesta. Asia jopa laitetaan regimenttioppiin" - ja otetaan Jumalan vasen käsi takuumieheksi!

Gustaf Johansson, arvostettu kirkonmies oli tässä kysymyksessä harhassa:

"On ollut välttämätöntä, ettei Kristuksen kirkko ole jättänyt kansojen kasvatustointa pakanakunnalle, vaikka sen on täytyntäkin voidakseen suorittaa tämän tehtävän, ottaa piiriinsä

paljon sellaisia, joissa ei ole omakohtaista uskonelämää” (Yrjö J.E.Alanen, Gustaf Johansson, s.157).

Lain kaksi käyttöä

1. Lakia tulee käyttää ihmisten saattamiseksi synnintuntoon:

Tämä on lain pääasiallinen käyttö.

*”Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä; sentähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä **lain kautta tulee synnin tunto**” (Room.3:19-20).*

”Luther sanoo, että kirkossa sekä laki että evankeliumi on pidettävä voimassa ja saarnattava; evankeliumi edellyttää lakia ja on ilman sitä tarkoitukseton. Jos lakia halveksitaan, ei evankeliumikaan puhtaana pysy. Jos lain kimppuun hyökätään vaikka evankeliumin kunnian tähden, niin evankeliumi siitä enemmän kärsii” (Tunnustuskirjat, s.52).

2. Uskovatkin tarvitsevat lakia:

”Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että lain saarnaa ei ole ahkerasti harjoitettava ainoastaan epäuskoisten ja katumattomien parissa, vaan myös tosiuskovien, todella kääntyneiden, uudestisyntyneiden ja uskon kautta vanhurskautettujen parissa” (Tunnustuskirjat, s.430).

Laki tappaa - elämäksi

Lain saarnassa on oleellista, että siinä mennään ”perille asti”. Muutoin syntinen ei pääse Kristukseen käsiksi – hänestä tulee ”puoliherännyt”. Hän jää lihallisuuden valtaan.

Lain olemukseen (substanssi) kuuluu, että se tulee saattaa se loppuun (Kristukseen) asti:

*”Niinmuodoin on laista tullut meille **kasvattaja Kristukseen**, että me uskosta vanhurskaiksi tulisimme” (Gal.3:24).*

”Lain varsinaisena tehtävänä onkin saada meistä synnalaisia, nöyryyttää ja tappaa meitä, viedä meitä helvettiin ja riistää meidät puti puhtaiksi, mutta siinä tarkoituksessa, että tulisimme vanhurskaiksi, meidät koroitettaisiin ja tehtäisiin eläviksi, vietäisiin taivaan korkeuksiin ja saisimme omaksemme kaiken. Se siis ei tapa vain tappaakseen, vaan se tappaa elämäksi” (Luther, Gal.kirj.sel.s.413).

”Samoin lakikin oikeassa käytössä ollessaan muitta mutkitta paljastaa synnin, saa aikaan vihaa, syyttää, saattaa kauhuun ja vie mielet epätoivon partaalle. (Tämä on lain varsinainen käyttö,) ja tähän lain (pitää) pysähtyä” (mt. s.376).

Tavallisin virhe

Nykyiset saarnamiehet ovat heikohkoja lainsaarnaajia. Lutherkin aikanaan kiinnitti huomiota tähän ongelmaan:

"Sokeuksien sokeutta on, Luther kirjoittaa, että ei tahdota saarnata lakia ilman ja ennen evankeliumia. Kuinka on mahdollista saarnata syntien anteeksiantamista, ellei sitä ennen ole olemassa mitään syntejä?" (Tunnustuskirjat, s.54).

Juuret farisealaisuudessa

Siellä, missä laki ja evankeliumi sekoitetaan luisutaan vääjäämättä farisealaisuuteen. On kysymys ihmisen "luonnollisesta uskonnosta". Siinä ei tarvita vanhurskauttamista eikä uudestisyntymistä. Olemme tekemisissä "aivouskon" kanssa. Farisealaisuus lienee Suomen merkittävin uskonlahko!

"Luonnostaan kaikki ovat sitä mieltä, että laki vanhurskauttaa" (Luther, Gal. kirj.sel. s.370).

"Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolen, mutta sisältä ne ovat täynnä röstöä ja hillittömyyttä! Sinä sokea fariseus, puhdistu ensin maljan sisus, että sen ulkopuolikin tulisi puhtaaksi! Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te olette valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa! Samoin tekin ulkoa kyllä näytätte ihmisten silmissä hurskailta, mutta sisältä te olette täynnä ulkokultaisuutta ja laittomuutta" (Matt.23:25-28).

HUGO ODEBERG 7.5.1898 – 22.12.1973

"Farisealaisen katsomuksen mukaan ihminen kykenee tekemään oikein eli Jumalan tahdon sen luonnollisen varustuksen perusteella, jonka hän on saanut Jumalalta. Alkukristillinen katsomus on, että ihmiselle täytyy tapahtua sisäinen muutos, uudestilominen, hänen on saatava uusi elämä" (Hugo Odeberg, Kristinuskko ja fariseukset, s.85).

"Farisealaisuudessahan 'kääntyminen' on juuri sitä, että alamme noudattaa uutta elämäntapaa, että muutamme itsemme niin, että kun ennen menettelimme yhdellä tavalla, nyt menettelemme toisella tavalla" (mt.s.65).

"Elämäntavan muuttamista voidaan verrata eläimen opettamiseen, niin että se luontonsa tai vaistonsa mukaisen käyttäytymisen sijasta saadaan käyttäytymään ja menettelemään ihmisen tavoin. Uutta elämää olisi silloin se, että eläin saisi todellisen Ihmisen ymmärryksen, hengen ja elämän ja tulisi ihmiseksi. Vanhan ja uuden ihmisen välinen ero Uuden testamentin tarkoittamassa merkityksessä on nimittäin vähintään yhtä suuri kuin eläimen ja ihmisen ero. Vanhasta ihmisestä puuttuu alkukristillisen käsityksen mukaan jotain yhtä olennaista kuin eläimeltä ihmiseen verrattuna" (86,87).

"Mutta farisealaisuus on alkukristillisen käsityksen mukaan sitä, että tahdotaan toteuttaa Jumalan tahto ilman Jumalaa" (91).

"Farisealainen pyhyys on katsomista, ei penkomista varten" (Niilo Tuomenoksa).

Toinen evankeliumi

Kun laki ja evankeliumi sekoitetaan, saadaan evankeliumi, joka ei pelasta. Se on "toinen evankeliumi". Siinä syrjäytetään raamatullinen pelastustie: lain saarna, parannus, kääntyminen

vanhurskauttaminen ja uudestisyntyminen. Siihen ei myöskään sovi kilvoitus. Siinä pannaan turva **kasteuudestisyntymiseen ja kristilliseen etiikkaan!**

”Minua kummastuttaa, että te niin äkkiä käännytte hänestä, joka on kutsunut teidät Kristuksen armossa, pois **toisenlaiseen evankeliumiin**, joka kuitenkin ei ole mikään toinen; on vain eräitä, jotka hämmentävät teitä ja tahtovat vääristellä Kristuksen evankeliumin. Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu” (Gal.1:6-8).

Populistinen evankeliumi

Sosiaalinen evankeliumi on laajalti vallannut kristikunnan. Sen hyväksyy myös kääntymätön ihminen. Sen avulla on helppo rahastaa suruttomiakin ihmisiä. ”Psykokirkon” evankeliumi keskittyy ihmisten kuunteluun ja heidän fyysisten tarpeittensa tyydyttämiseen. ”Leipää ja sirkushuveja” on tänään monen hengellisenkin yhteisön agenda! Tähän kaikkeen voidaan vielä ympätä ”siunaamisriitti”.

”Itsessäänhän tämä tilanne, joka tarjoaa mahdollisuuden Jumalan sanan eli lain ja evankeliumin julistamiseen, on hyvin positiivinen. Mutta kyseenalaiseksi se muuttuu silloin, kun seurakunnan palvelijoista tulee erilaisten piirien uskonnollisia viihdyttäjiä, jotka eivät muuta odotakaan kuin että ihmiset käyvät heidän tilaisuuksissaan, olipa heidän uskonnollinen kantansa mitkä tahansa. Ihmisten huolien ja vaikeuksien hälventäminen ei ole mitenkään erityisesti kristillinen tehtävä. Joka sellaiseen ryhtyy, tietäkään ja tiedostakaan sen, mitä saksalainen teologi Hans Asmussen sanoi kerran jollekin papille: ‘Tämä ihminen odottaa sinulta sellaista, millä ei ole mitään tekemistä sinun pappiskutsumuksesi kanssa’. Epäuskoiselle ihmiselle kirkolla ei kirkkona pitäisi olla Jumalan lain julistamisen ohella muuta annettavaa kuin kehotus kääntymiseen ja Jumalan armon omistamiseen.” (Lasse Marjokorpi, Kirkon kuoleman sairaus, s.29).